

Jonge landbouwer aan het woord: Jannes Maes

In dit nummer laten we u kennis maken met Jannes Maes, een enthousiaste jongeman van 22 jaar die van plan is op termijn een landbouwbedrijf over te nemen. Jannes is nu al actief in de sector. Na zijn studies ging hij aan de slag op een aardappelbedrijf, waar hij de wasafdeling aanstuurde. Tot hij zijn buurjongen, die voor CRV werkt en ook actief is in Zeeland, hoorde vertellen dat een bedrijf op zijn ronde op zoek was naar een bedrijfsleider. Toen Jannes dit hoorde, was hij meteen geïnteresseerd.

3

Op zoek naar een bedrijf

“Ik ben opgegroeid op een melkveebedrijf, samen met mijn twee zussen en twee broers. Opgroeien op een boerderij is heel plezant. Maar er werd ook verwacht dat we hielpen. Zo groeide mijn interesse voor het werk op het veld en voor de koeien. Mijn oudste broer heeft het ouderlijke bedrijf overgenomen, maar ook bij mij kriebelt het. Het is echter niet gemakkelijk om een geschikt bedrijf te vinden. In afwachting ben ik na mijn studies aan het werk gegaan op een aardappelbedrijf. Wij hebben zelf nooit aardappelen geteeld, en na anderhalf jaar is de liefde voor aardappelen er nog steeds niet. Mijn passie voor melkvee bleef wel, dus toen ik hoorde dat een melkveebedrijf in Zeeland op zoek was naar een bedrijfsleider heb

ik me kandidaat gesteld. In augustus dit jaar ben ik er gestart. Momenteel worden er 270 koeien gemolken, met als doel te groeien tot 360. De grond bij het bedrijf wordt gebruikt voor ruwvoederproductie. We maaien, schudden en harken het gras zelf, maar voor alle andere werkzaamheden op het veld doen we een beroep op een loonwerker.”

Jannes laat wel duidelijk merken dat hij ooit graag een eigen bedrijf zou runnen. “Ik hoop dat mijn droom van een eigen melkveebedrijf, dat ik zelf draaiende kan houden, nog wat kan groeien, rijpen en hopelijk ook waarheid kan worden.”

Dat landbouwbedrijven vandaag steeds groter worden is ook Jannes niet ontgaan. Maar hij ziet nog andere kansen voor de Vlaamse landbouw. “In Vlaanderen produceren de landbouwers echt tussen de mensen. Er zijn heel wat kansen voor nieuwe afzet. Maar ook optimalisatie van je bedrijf of verbinding bieden mogelijkheden.”

Tijdens ons gesprek haalt Jannes een paar keer aan dat het niet evident is om een bedrijf te vinden dat hij kan overnemen. Hij weet zelf goed wat hij wil en is dus op zoek naar een bedrijf op zijn maat. Maar mocht er ergens een databank zijn, dan zou dat de stap naar een bedrijfsovername een stuk gemakkelijker maken voor iedereen die graag een landbouwbedrijf wil overnemen. “De gemiddelde leeftijd van landbouwers vandaag is meer dan 50 jaar. Ook de komende jaren verwacht ik dat er meer bedrijven zullen stoppen dan er opgestart of overgenomen zullen worden. De mensen die het wel nog zien zitten om een bedrijf over te nemen zouden een overzicht moeten kunnen hebben van stoppende bedrijven. Daarnaast is er ook instroom van buiten de sector nodig, er is nood aan mensen die willen investeren of ondernemen in de landbouw.”

Heel wat overlaters hebben geen opvolger en zetten hun bedrijf stop. Soms spelen de landbouwers hier zelf een rol in door het hun kinderen af te raden om in de sector te stappen. Want ze weten maar al te goed dat het alles behalve evident is. “Mijn ouders kennen de sector en hebben me duidelijk gewaarschuwd voor de moeilijkheden. Maar gelukkig hebben ze me wel altijd gesteund in mijn keuze voor de landbouw. Ik ben hen dan ook ontzettend dankbaar voor de steun en de hulp

die ik van hen krijg. Collega's die een tiental jaar gestart zijn en zich vergelijken met studiegenoten die elders werken, geven me wel het advies om niet in de landbouw te stappen. Dat is heel demotiverend. Ik vind dat je je als landbouwer eigenlijk sowieso niet kan vergelijken met andere beroepsgroepen. Het inkomen dat je haalt uit een boerderij wordt vaak opnieuw geïnvesteerd. Veel andere mensen kopen met hun loon een mooie auto, een mooi huis, ... Het kapitaal van een landbouwer zit in zijn bedrijf, maar dat is ook iets om fier op te zijn."

Opleiding in de landbouw

Zowel in het middelbaar als in de hogeschool heeft Jannes een landbouwopleiding gevolgd. Als we peilen naar de jobs van zijn ex-studiegenoten, dan bevestigt zijn antwoord de dalende trend in het aantal landbouwbedrijven. "De meeste van mijn oud-klasgenoten gaan uit werken. Van de enkelingen die na hun studies thuis in het bedrijf zijn gestapt hoor ik positieve verhalen. Maar sommigen hebben ook al wat problemen gekend met ziektes, lage prijzen, ... Zij hebben het al zwaar gehad."

"Ik vind de kloof tussen studeren en werken heel groot, zeker aan de hogeschool. Als kotstudent heb je een relatief gemakkelijk leven en kan je dromen van je toekomst. Zodra je je diploma hebt behaald is je leven al voor een stuk beslist, want je hebt al een aantal keuzes gemaakt. Je kunt niet meer zomaar alle richtingen uit."

In het secundair onderwijs werd volgens Jannes te weinig aandacht besteed aan de bedrijfseconomische aspecten. Al vraagt hij zich ook af of hij en zijn medeleerlingen hier toen wel interesse voor hadden. "In de hogeschool hebben we wel goed leren 'rekenen', daar ben ik blij om. Al moet ik zeggen dat mensen die op buikgevoel en traditie boeren dat ook best goed doen."

Nieuwe trends

Stadslandbouw is 'in' bij de Vlaamse burger. Maar wat denkt een jonge landbouwer daar van? "Ik heb zeker niets tegen stadslandbouw. Eigenlijk is zelfs alle landbouw in Vlaanderen stadslandbouw. Maar als we praten over de nieuwe projecten, dan moeten we erover waken dat die niet botsen met de 'traditionele' landbouw die vandaag bestaat."

En wat met de communicatie tussen landbouwers onderling? "Vroeger schermde landbouwers hun bedrijfseconomische cijfers vaak goed af voor elkaar. Ik merk dat onze generatie veel opener is. Dat is een goede zaak, zo kunnen we van elkaar leren."

Imago

Vandaag is het imago van de land- en tuinbouw vrij positief. Dat is ooit anders geweest. "Twintig jaar geleden brak de ene crisis na de andere uit. Dat was rampzalig voor ons imago. Nu is dat veel verbeterd, de mensen beseffen dat er een evolutie aan de gang is in de sector. Ik vrees wel dat de slinger stilaan de verkeerde kant opslaat. Sinds een aantal jaar proberen we de burgers te overtuigen dat ook wij, net als de rest van de maatschappij, geëvolueerd en gemoderniseerd zijn tot echte ondernemers. Dit is broodnodig, maar tegelijk loert het gevaar om de hoek dat mensen ons als een echte industrie gaan zien waar het dier of het product niet belangrijk is maar waar enkel het economisch resultaat telt. Landbouw is een combinatie van goede zorg voor dier en product, én het behalen van goede resultaten."

Jannes gelooft ook dat er een toekomst is voor plattelandstoerisme. "Door hun bedrijf open te stellen kunnen land- en tuinbouwers aan de burgers tonen wat land- en tuinbouw vandaag betekent, hoe alles werkt en hoe voedsel wordt geproduceerd. Zo kunnen mensen bewust gemaakt worden en kan meer begrip gecreëerd worden voor onze sector. Verreemding is heel gevaarlijk, we moeten ervoor zorgen dat er meer openheid en meer communicatie komt met onze collega's en met de andere burgers. We zien bijvoorbeeld dat het bordje voor een vergunningsaanvraag vaak wat uit het directe zicht wordt gehangen. Land- en tuinbouwers zijn bang voor negatieve reacties uit hun omgeving. Maar eigenlijk zouden ze dat bordje net heel goed moeten tonen en ook vermelden waarom ze een aanvraag doen, wat het doel is, zodat mensen hopelijk meer begrip krijgen en net geen bezwaar zullen aantekenen."

Foto's 3,4: Jannes Maes © Beleidsdomein Landbouw en Visserij